

**Sunkumų patiriančių įmonių vertinimo kriterijai
PRIEMONEI 09.4.3-ESFA-K-805 „Žmogiškieji
ištekliai Invest LT+“**

Vertinimo kriterijai

1. Įmonės dydžio nustatymas – SVV subjekto statusas
2. Įmonės sunkumų patyrimo vertinimas

Teisės aktai

- ❖ LR Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymas
- ❖ EK Reglamentas (BBIR) Nr. 651/2014
- ❖ LR ūkio ministro 2008 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 4-119 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto statuso deklaravimo tvarkos aprašo ir Smulkiojo ir vidutinio verslo statuso deklaracijos formos patvirtinimo“
- ❖ 2015 m. kovo 23 d. Ūkio ministro įsakymu Nr. 4-154 patvirtintas Smulkiojo ir vidutinio verslo subjekto vidutinio metų sąrašinio darbuotojų skaičiaus nustatymo tvarkos aprašas

Sunkumus patirianti įmonė

KĄ VERTINAME:

- Pareiškėją,
- Ūkio subjektą – grupę įmonių, kurias sieja susijusių įmonių ryšiai

DUOMENŲ ŠALTINIAI:

- Finansinės atskaitomybės (FA) dokumentai
- Konsoliduotos atskaitomybės dokumentai

Paraiška atmetama jei:

1. nustatoma, kad pareiškėjas atitinka sunkumų patiriančios įmonės apibrėžtį;
2. Ūkio subjektas, kuriam jis priklauso atitinka sunkumų patiriančios įmonės apibrėžtį.

Išimtis, jeigu Pareiškėjas patiria sunkumų, tačiau grupės įmonės užtikrina, kad pareiškėjo finansinė būklė nebeatitinka sunkumų patiriančios įmonės kriterijų, t.y. kai įmonių grupė pagerina pareiškėjo finansinius rodiklius (pvz., padidina įmonės įstatinį kapitalą). Finansinė būklė turi būti pagerinta iki paraiškos vertinimo termino pabaigos.

Įmonės dydžio nustatymas

Įmonės dydis nustatomas pagal SVV statusą. Vertinami kriterijai:

- 1. Darbuotojų skaičius**
- 2. Balansinė turto vertė**
- 3. Metinė apyvarta**

Nustatant įmonės dydį - vertinamos visos susijusios, partnerinės ir susijusių susijusios, susijusių partnerinės ir partnerinių susijusios įmonės

Ryšų tarp įmonių nustatymas

SUSIJUSIOS ĮMONĖS - tai įmonės, kurias sieja kuris nors iš šių ryšių:

- dauguma dalyvių balsų;
- teisė skirti ir atšaukti daugumą kitos įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo narių;
- galimybė daryti lemiamą poveikį kitai įmonei;
- dėl sutarčių, sudarytų su kitos įmonės dalyviais, kontroliuoja daugumą kitos įmonės dalyvių balsų;
- dėl to paties fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę šios dalies 1–4 punktuose nurodyti įmonių ryšiai, jei šios įmonės verčiasi tokia pačia veikla ar tokios pačios veiklos dalimi toje pačioje atitinkamoje rinkoje ar susijusiose rinkose.

Ryšų tarp įmonių nustatymas

PARTNERINĖS ĮMONĖS:

- **Tai įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai turinčios nuo 25 iki 50 procentų** kitos įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba tiesiogiai ar netiesiogiai (pagal balsavimo sutartį, balsavimo teisės perleidimo sutartį, įgaliojimą ir pan.) turinčios nuo 25 iki 50 procentų visų kitos įmonės dalyvių balsų.

SVV ribos

Įmonių statusas	Darbuotojų skaičius	Metinė apyvarta mln. EUR	arba	Turtas mln. EUR
Vidutinė	< 250	≤ 50		≤ 43
Mažoji	< 50	≤ 10		≤ 10
Labai maža	< 10	≤ 2		≤ 2

Įmonės dydžio nustatymo pavyzdys

Pareiškėjas A turi:

- 70 % įmonės A1 dalyvių balsų
- 30 % įmonės A2 dalyvių balsų

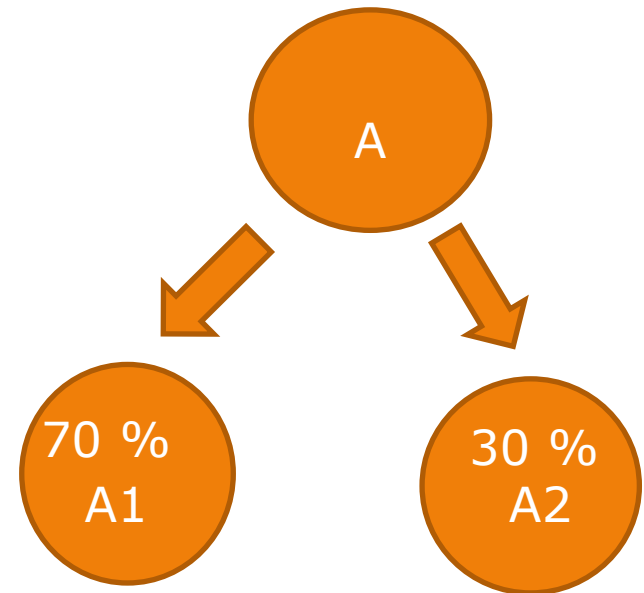
1 žingsnis (ryšių nustatymas)

A ir A1 Susijusios įmonės:

- A turi daugumą dalyvių balsų A1

A ir A2 partnerinės įmonės:

- A turi nuo 25 iki 50 procentų dalyvių balsų A2

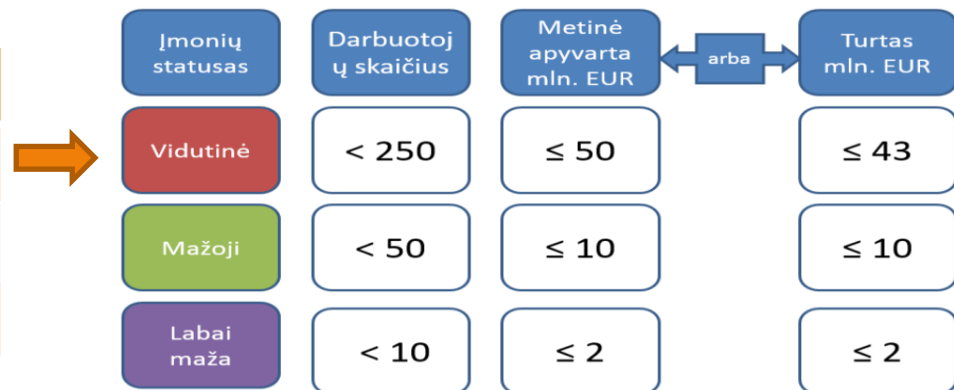
2 žingsnis (tikrinimas/skaičiavimas)

Duomenys	A	A1	A2	Skaičiavimas
Darbuotojai	150	60	100	$150+60+(100 \times 0,3) = 240$
Apyvarta	30	10	20	$30+10+(20 \times 0,3) = 46$
Turtas	2	6	4	$2+6+(4 \times 0,3) = 9,2$

Duomenys pareiškėjo dydžiui nustatyti = (100 %) A + (100 %) A1 + (30 %) A2

3 žingsnis (dydžio nustatymas)

Duomenys	
Darbuotojai	240
Apyvarta	46
Turtas	9,2

Vertinimo laikotarpis

Jei paskutinius 2 metus keitėsi statusas, statuso nustatymui vertinami 3 metai.

Eil. Nr.	Užųpraeitų metų verslo subjekto statusas	Užpraeitų metų verslo subjekto statusas	Praėjusių metų verslo subjekto statusas	Verslo subjekto statusas Deklaracijos pateikimo metu
1.	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas
2.	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
3.	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
4.	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	SVV subjektas
5.	SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	SVV subjektas
6.	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas
7.	Ne SVV subjektas	SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas
8.	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas	Ne SVV subjektas

Jeigu įmonė yra priskiriama **labai mažai, mažai ar vidutinei (toliau – MVI) ir ji veikia trumpiau negu 3 metus, tokia įmonė nelaikoma sunkumų patiriančia. Šiuo atveju pagal kitus kriterijus nėra vertinama.**

Svarbu: Jei pareiškėjas arba bent viena susijusi arba partnerinė įmonė veikia ilgiau nei 3 metus, išimtis netaikoma

Sunkumus patirianti įmonė – įmonė, kuri susiduria su bent viena iš šių aplinkybių:

a) ribotos turtinės atsakomybės bendrovė (PVZ. AB, UAB, MB, ŽŪB, Asociacijos), kurios:

Rezervai – sukaupti nuostoliai = neigiama suma, viršijanti pusę pasirašytojo akcinio kapitalo.

b) bendrovė, kurioje bent keli nariai turi neribotą turtinę atsakomybę už bendrovės skolą (pvz. TŪB, KŪB, IĮ), kurios daugiau nei pusė jos kapitalo, kaip parodyta bendrovės apskaitoje, buvo prarasta dėl sukauptų nuostolių;

c) jeigu įmonei taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra arba ji atitinka nacionalinės teisės kriterijus, kad jos kreditorių prašymu jai būtų pradėta kolektyvinė nemokumo procedūra (Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viešai skelbiama informacija apie vykdomas bankroto procedūras: <http://www.bankrotodep.lt/>);

d) jeigu įmonė gavo sanavimo pagalbą ir dar negrąžino skolos ar baigėsi jos garantijos galiojimas, arba gavo restruktūrizavimo pagalbą ir vis dar laikosi restruktūrizavimo plano.

e) įmonė, kuri nėra MVI, jeigu per paskutinius dvejus metus (taikomas tik didelėms įmonėms):

1) įmonės balansinis skolos ir nuosavo kapitalo santykis viršija 7,5 **ir**

2) įmonės EBITDA (pajamų neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo, ir amortizacijos) palūkanų padengimo santykis yra mažesnis negu 1,0.

Atitikties a) punkto vertinimas

55.	D. NUOSAVAS KAPITALAS	(56+60+61+62+66)	1172567
56.	1. KAPITALAS	(57+58+59)	2158180
57.	1.1. Įstatinis (pasirašytasis) arba pagrindinis kapitalas		2158180
58.	1.2. Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)		
59.	1.3. Savos akcijos, pajai (-)		
60.	2. AKCIJŲ PRIEDAI		
61.	3. PERKAINOJIMO REZERVAS		
62.	4. REZERVAI	(63+64+65)	0
63.	4.1. Privalomasis rezervas arba atsargos (rezervinis) kapitalas		
64.	4.2. Savoms akcijoms įsigyti		
65.	4.3. Kiti rezervai		
66.	5. NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(67+68)	-985613
67.	5.1. Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		1131
68.	5.2. Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		-986744

1. Neigiamos sumos nustatymas:

$0 - 985613 = -985\ 613$
Eur. Neigiama suma

susidarė –pareiškėjas praranda akcinį kapitalą;

2. $\frac{1}{2}$ įstatinio kapitalo:

$2\ 158\ 180 / 2 = 1\ 079\ 090$
Eur;

3. Palyginimas:

$-985\ 613$ Eur ir $1\ 079\ 090$
Eur – neigiama suma

neviršija pusės pasirašytojo akcinio kapitalo;

**Pareiškėjas
nepatiria sunkumų**

15.	D. NUOSAVAS KAPITALAS	-11685
16.	1. Kapitalas	2500
17.	2. Akcijų priedai	
18.	3. Perkainojimo rezervas	
19.	4. Rezervai	
20.	5. Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	-14185

•Neigiamos sumos nustatymas:

$0 - 14\,185 = -14\,185$ Eur

Neigiama suma susidarė –pareiškėjas praranda akcinį kapitalą

• $\frac{1}{2}$ įstatinio kapitalo:

$2\,500 / 2 = 1\,250$ Eur

•Palyginimas:

-14 185 Eur ir 1 250 Eur–neigiama suma viršija pusę pasirašytojo akcinio kapitalo

Pareiškėjas patiria sunkumų

Atitikties b punkto vertinimas

Eil. Nr.	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	Nuosavas Kapitalas		4000	6000
I.	KAPITALAS		10000	10000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			
III.	REZERVAI			1000
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIS)		(6000)	(5000)
D.	Dotacijos, subsidijos			

1) Neigiamos sumos nustatymas: $0 - 6.000 = -6000$

2) Skaičiuojama $\frac{1}{2}$ kapitalo: $10.000/2 = 5000$

3) Palyginimas: -6.000 ir 5.000 , **neigiama suma viršija pusę kapitalo.**

Įmonė yra sunkumus patirianti – pagalba neteikiama.

Atitikties e punktui vertinimas

Įmonės, kurios nėra mažos ir vidutinės įmonės (MVI) pagal Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymą, t. y. reiškia jos yra didelės įmonės (įmonės, kuriose dirba bent 250 asmenų ir kurių metinės pajamos viršija 50 mln. Eur, ir (arba) balanse nurodyto turto vertė viršija 43 mln. Eur.), ***kurių per paskutinius patvirtintus dvejus metus:***

- 1) balansinis skolos ir nuosavo kapitalo santykis viršija 7,5 ***IR***
- 2) EBITDA (pajamų neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo, ir amortizacijos) palūkanų padengimo santykis yra mažesnis negu 1,0.

Šios kategorijos įmonės yra pripažįstamos sunkumų patiriančiomis tik jei paskutinius dvejus metus tenkina abi sąlygas.

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		206 000	3 400
I.	KAPITALAS		500 000	500 000
I.1.	Istatinis (pasirašytasis)		500 000	500 000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			
III.	REZERVAI		6 000	3 200
III.1.	Privalomasis		5 000	3 000
III.2.	Savoms akcijoms įsigyti			
III.3.	Kiti rezervai		1 000	200
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		(300 000)	(499 800)
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		199 800	(500 000)
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		(499 800)	200
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS			
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		2 600 000	110 000
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		2 500 000	100 000
I.1.	Finansinės skolos		2 000 000	90 000
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai		500 000	20 000
I.1.2.	Kredito įstaigoms		1 000 000	70 000
I.1.3.	Kitos finansinės skolos		500 000	
I.2.	Skolos tiekėjams		100 000	5 000
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		400 000	5 000
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		100 000	10 000
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		20 000	1 000
II.2.	Finansinės skolos		70 000	4 000
II.2.1.	Kredito įstaigoms		70 000	4 000
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		10 000	5 000
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:		2 806 000	113 400

Šiuo atveju: pirmų metų santykis –
 $2\,600\,000/206\,000 = 12,62$

antrų metų santykis – $110\,000/3\,400 = 32,35$

Abiejų metų balansinis skolos ir nuosavo kapitalo santykis viršija 7,5.

Turime įvertinti antrą rodiklį.

Vertinant antrą kriterijų - reikia apskaičiuoti dvejų pastarųjų metų įmonės EBITDA (įmonės pelnas iš kurio nėra atmintos sumokėtos palūkanos, pelno mokestis, nusidėvėjimo ir amortizacijos sumos). Tuomet gautą EBITDA palyginti su įmonės sumokamomis palūkanomis.

Jeigu įmonė nesudaro pinigų srautu ataskaitos, tokiu atveju vertinami įmonės pateikti duomenis iš buhalterinės apskaitos įrašų.

EBIDTA vertinimas: Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + sumokėtos palūkanos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos.

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
I.	PARDAVIMO PAJAMOS		2 000 000	800 000
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA		1 000 000	750 000
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		1 000 000	50 000
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS		300 000	110 000
IV. 1	Pardavimo		200 000	94 000
IV. 2	Bendrosios ir administracinės		100 000	16 000
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		700 000	(60 000)
VI.	KITA VEIKLA		(211 000)	(267 000)
VI. 1.	Pajamos		217 000	11 000
VI. 2.	Sąnaudos		428 000	278 000
VII .	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA		(289 200)	(173 000)
VII. 1.	Pajamos		10 800	2 500
VII. 2.	Sąnaudos		300 000	170 500
VII I.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)		-	-
IX.	PAGAUTĖ			
X.	NETEKIMAI			
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		199 800	(500 000)
XII .	PELNO MOKESTIS			
XII I.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)		199 800	(500 000)

I.2.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos		17000	14000
III.2.2. 3.	Sumokėtos palūkanos		72000	56000

EBITDA = 199 800 (Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą) + 72 000 (Sumokėtos palūkanos) + 17 000 (Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos) = 288 800.

Pirmų metų EBITDA palūkanų padengimo santykis yra $288\,800 / 72\,000 = 4,01$

Santykis yra didesnis už 1,0, todėl vertinama įmonė nėra sunkumų patirianti. Jeigu šiuo atveju santykis būtų mažesnis už 1,0 ir toks liktų antraisiais metais, tuomet įmonė būtų pripažįstama kaip sunkumų patirianti.